

Magyar Tudományos Akadémia

Veszprémi Akadémiai Területi Bizottsága

Kézművesipar-történeti Munkabizottság

Konferenciafelhívás

Anyagi és szellemi javak migrációja a Kárpát-medencében

11. Kézművesipar-történeti Szimpózium

2022. november 10–11.

Budapest

Rendező: MTA VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottság, Veszprém

Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet

Helyszín: Humán Tudományok Kutatóháza, 1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 4.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság Kézművesipar-történeti Munkabizottsága 1980-ban indította útjára a nemzetközi kézművesipar-történeti szimpóziumsorozatot azzal a céllal, hogy a kézművesség-kutatások szemléletmódja közelítsen a gazdaság- és társadalomtörténeti kérdésekhez. A töretlen célt igazolják a részben a szimpóziumok anyagából megjelent, részben egyéb projektek eredményeit bemutató kötetek. A szimpóziumsorozat 2001-ben megszakadt, annak folytatásával szeretnénk a megkezdett munkához, a felvetett szemléletmódhoz való csatlakozásra ösztönözni kutatókat és kutatócsoportokat.

A kézművesiparosok termékeinek és eszközeinek, valamint mesterségbeli tudásuknak „migrációja” folyamatos volt az évszázadok során. Köszönhető ez többek között a különböző népmozgásoknak, a céhlegények vándorlásának, az áru- és szerszámkatalógusok terjesztésének, a vásárok és kiállítások rendezésének, illetve számos további tényezőnek. Ennek vizsgálata minden iparágnál megkerülhetetlen, s szorosan egybefonódik adott korszak társadalom- és gazdaságtörténeti körülményeinek és gazdaságpolitikai döntéseinek elemzésével. A migráció és mobilitás az 1986-ban megrendezett III. Nemzetközi Kézművesipartörténeti Szimpózium egyik résztémája volt, s az 1992-ben megtartott VIII. (hazai) szimpózium is foglalkozott (egyéb témák mellett) a kézműves termékek forgalmával. 2022 őszén a teljes szimpóziumot a szellemi és anyagi javak kézművesiparokban nyomon követhető migrációjának szenteljük, lehetőséget adva az utóbbi harminc év eredményeinek összegzésére, újabb forráscsoportok és megközelítési módok bemutatására, hiszen az utolsó, X. (hazai) szimpózium feladatként jelölte ki a kellőképpen még fel nem tárt források kutatását, a kézművesipar-történet társadalmi és gazdasági hátterének további vizsgálatát (lásd: Szulovszky János szerk.: *Harminc év számvetése. X. Kézművesipartörténeti Szimpózium*. Budapest, 2001. október 29–30. Budapest, 2002). A technológiák

megjelenésének / átvételének, átadásának, a termékek kereskedelmének dokumentumai (például katalógusok, hirdetések, árjegyzékek), valamint a migráció újonnan feltárt tárgyi bizonyítékai újabb adatokat nyújtanak a kézműiparok történetéhez. További kérdések lehetnek, hogy van-e szerepe a lokális (esetleg nemzeti) identitásnak adott termék kereskedelmi célú elkészítésekor? Milyen társadalmi, gazdasági folyamatokat, esetleg konfliktusokat generál a befogadó szakmai, illetve lokális közösségben a termékek és technológiák átvétele? Milyen döntési mechanizmusok és gazdasági folyamatok vezetnek a szellemi és anyagi javak migrációjához, a termékek kereskedelméhez? Hogyan figyelhető meg a kézműipari tudás vándorlása az iparágak műszavain keresztül, milyen újabb feltárt források szolgálnak ehhez adatokkal?

Várjuk azon kutatási eredményeket a régészet, történettudomány, levéltártudomány, néprajztudomány és a történeti muzeológia területéről, melyeknél a vizsgált jelenség, azaz kézművesipari technológia, mester, inas, tudás, eszköz, nyersanyag vagy termék migrációjának kiinduló- vagy célpontja a Kárpát-medencéhez kötődik, illetve a Kárpát-medencén belül történő migrációra szolgál esettanulmányként a középkortól napjainkig.

Amennyiben a járványhelyzet indokolja, a konferenciát részben vagy teljes egészében online formában rendezzük meg.

Jelentkezésként az előadás egy oldalas (kb. 3500 n) kivonatát kérjük a következő címre elküldeni: Tuza Csilla: tuza.csilla@gmail.hu

A jelentkezés határideje 2022. június 15.

A konferencián ismertetett előadásokat tanulmánykötet formájában megjelentetjük. A kéziratokat legkésőbb 2022. december 31-éig kérjük elküldeni Kincses Katalin Máriának, a kötet szerkesztőjének a kincsesbene@gmail.com e-mail címre.